

**Aktivitetsslager på
Lavendelstræde
Makrofossilanalys
KBM4912**

Per Lagerås

Rapport, 2021-09-28

Arkeologerna

Statens historiska museer

Våra kontor

Linköping

Lund

Möndal

Stockholm

Uppsala

Kontakt

Per Lagerås

+46-10-480 82 51

per.lageras@arkeologerna.com

www.arkeologerna.com

Inledning

Ett prov (P135) från en utgrävning på Lavendelstræde i centrala Köpenhamn analyserades med avseende på växtmakrofossil. Provet var taget i ett förmodat aktivitetslager (SD205) inne i en byggnad. Preliminär datering är 1500–1600-tal.

Analysen utfördes av Per Lagerås, Arkeologerna, Statens historiska museer, på uppdrag av Samuel Felix Keenan, Københavns Museum.

Metodik

Provet bestod humös siltig och lerig sand. Hela provet (1,5 liter) löstes i vatten och silades genom ett nät med maskvidd 0,4 mm. Silatet gick igenom i mikroskop (stereolupp) med $\times 6,3$ – 63 förstoring och samtliga identifierbara växtmakrofossil (främst fröer och motsvarande) plockades ut, bestämdes och räknades. Ett urval av fröer fotograferades.

Resultat och tolkning

Prover innehöll relativt rikligt med välbevarade växtmakrofossil och sammanlagt identifierades drygt 100 fröer och motsvarande av drygt 20 arter. Samtliga fröer var oförkollade och hade bevarats tack vare fuktiga, syrefria förhållanden.

Provet innehöll ett frö av sort sennep, en kryddväxt som säkert har odlats i trädgårdsland i staden. Det innehöll även ett frö av figen, som härrör från importerad torkad frukt. Ett frö av hyld kan också nämnas. Hyld var en medicinalväxt och nyttoväxt som säkert vuxit i staden.

I övrigt innehöll provet framför allt fröer av ruderatväxter, det vill säga växter som har trivts på den trampade och näringsrika marken på tomter, gator och bakgårdar. Det rör sig främst om vanliga arter, som hvidmelet-gåsefod, vejpilört, fuglegræs, brændenæld, læge-jordrøg, med flera. Det noterades även två fröer som av vad som troligen är mur-gåsefod, som idag är en sällsynt växt.

En annan grupp av växter som var starkt representerad i provet är strandväxter. Det rör sig om sådana arter som växer på fuktig mark, som gåse-potential, star, almindelig sumpstrå, tigger-ranunkel, med flera, men även sådana som växer i grunt vatten, som almindelig søpryd, sværtevæld, bukkeblad och vandaks.

Utöver växtmakrofossil innehöll provet måttligt med trä, enstaka träkol, lite mossa, samt enstaka insektsrester, fiskben och fiskfjäll.

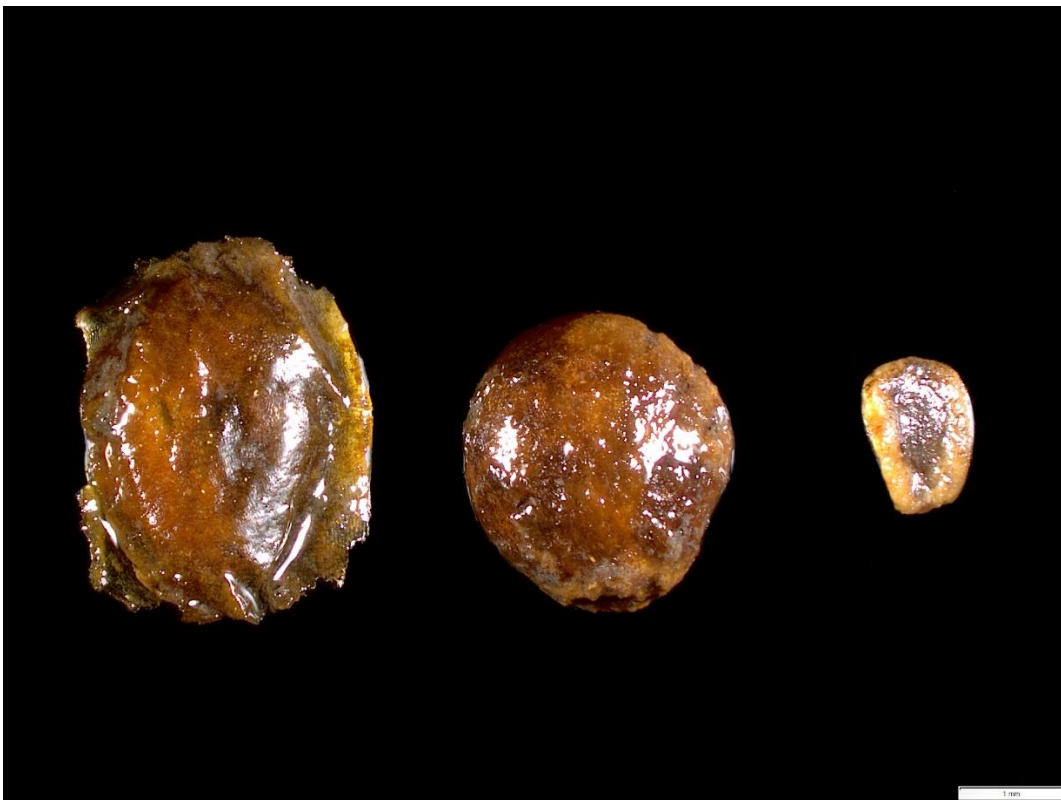
Sammantaget speglar provet vanligt hushållsavfall blandat med fröer från den lokala vegetationen i staden. Det tydliga inslaget av strandväxter är intressant och tolkas som att strandväxter, troligen i form av hö, har hanterats på platsen, exempelvis som golvströ eller till foder.

Tabell 1. Resultat av makrofossilanalysen. I samtliga fall rör det sig om oförkolnade fröer och motsvarande.

Odlade/importerade kulturväxter		
<i>Brassica nigra</i>	Sort sennep	1
<i>Ficus carica</i>	Figen	1
Övriga nyttoväxter		
<i>Sambucus nigra</i>	Hyld	1
Ruderat/ogräs		
<i>Atriplex</i> sp.	Mælde uspec.	1
<i>Chenopodium album</i>	Hvidmelet gåsefod	34
<i>Chenopodium</i> cf. <i>murale</i>	Mur-gåsefod (trolig)	2
<i>Polygonum aviculare</i>	Vejpileurt	3
<i>Solanum nigrum</i>	Sort natskygge	1
<i>Stellaria media</i>	Fuglegræs	5
<i>Urtica dioica</i>	Brændenælde	8
<i>Urtica urens</i>	Liden nælde	1
<i>Fumaria officinalis</i>	Læge-jordrøg	5
Strandvegetation		
<i>Baldellia ranunculoides</i>	Almindelig søpryd	2
<i>Eleocharis palustris</i>	Almindelig sumpstrå	1
<i>Carex</i> sp.	Star uspec.	9
<i>Lycopus europaeus</i>	Sværtvæld	2
<i>Menyanthes trifoliata</i>	Bukkeblad	2
<i>Persicaria lapathifolia</i>	Blegbladet pileurt	1
<i>Potamogeton</i> sp.	Vandaks uspec.	2
<i>Potentilla anserina</i>	Gåse-potentil	15
<i>Ranunculus sceleratus</i>	Tigger-ranunkel	5
Gräsmarksvegetation		
<i>Rumex acetosella</i>	Rødknæ	1
Varia		
<i>Cirsium/Carduus</i>	Tidsel uspec.	2
<i>Ranunculus acris/repens</i>	Smørblomst	4

Figur 1. Frö av figen från P135. Foto Per Lagerås

Figur 2. Vattenväxter i P135: från vänster, vandaks, bukkeblad och sværtevæld. Foto Per Lagerås